

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid
Dienst Mer
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
tel: 02/553.80.79 fax: 02/553.80.75

Richtlijnen milieueffectrapportage:

Zandgroeven Roelants BVBA te Lubbeek

Initiatiefnemer
BVBA Zandgroeven Roelants
Aardebrug 28
3210 Lubbeek

6 januari 2009
PRMER-0389-RL

1. Inleiding

Het voorliggende project wordt uitgevoerd met het oog op het verder zetten van de activiteiten van de zandgroeven Roelants te Lubbeek. De zandontginning is volgens het gewestplan gelegen in ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied en groengebied. Het betreft een bestaande zandgroeve en randactiviteiten. De randactiviteiten betreffen sorteren van bouw- en grondoverschotten in een loods, de breek- en zeefinstallatie, een tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodems (TOP), een onderhoudsgarage en een brandstofverdeelinstallatie. Er zal een milieuvergunningsaanvraag dienen ingediend worden voor het hernieuwen van de exploitatie van de zandgroeve aangezien de huidige vergunning verloopt in 2011. De randactiviteiten dienen pas in 2025 hervergund te worden.

Overeenkomstig de huidige inzichten zijn de activiteiten onderworpen aan de mer-plicht volgens rubriek 23 van bijlage I van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage met name:

‘Steengroeven en dagbouw mijnen, met in begrip van ontginningen van oppervlakedelfstoffen of grind, met een terreinoppervlakte van meer dan 10 ha, of turfwinning met een terreinoppervlakte van meer dan 150 hectare’

Het kennisgevingsdossier werd door de Dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid volledig verklaard op 10 oktober 2008. De terinzagelegging bij de gemeente Lubbeek liep van 29 oktober 2008 tot en met 28 november 2008. Deze terinzagelegging werd op gepast wijze aan de bevolking aangekondigd. Er werden geen inspraakreacties ontvangen. Parallel werden adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd.

Deze richtlijnen stelt de Dienst Mer op met het oog op de inhoudsafbakening van het MER. Zij houden rekening met de ontvangen inspraakreacties en adviezen (zie bijlagen) en met de bespreking van het volledig verklaard kennisgevingsdossier met de betrokkenen op 12 december 2008 te Brussel.

2. Vorm en presentatie

Met betrekking tot de vorm en presentatie vraagt de Dienst Mer:

- recent kaartmateriaal voorzien van een duidelijke bronvermelding, schaal aanduiding en legende. Door de keuze van het kaartmateriaal moeten de omringende activiteiten duidelijk zijn;
- een verklarende woordenlijst, afkortingenlijst en literatuurlijst in het MER op te nemen;
- achtergrondinformatie in de bijlagen op te nemen;
- de inhoudsopgave een logische en homogene structuur te geven die bovendien analoog is voor de verschillende disciplines;
- nutteloze herhalingen in de tekst te vermijden;
- volledige afstemming tussen de tekst van het eigenlijke MER en de niet-technische samenvatting;
- het MER grondig na te lezen op tikfouten, spellingsfouten en grammaticale fouten;
- alle ingediende eindversies van het rapport door de initiatiefnemer, de coördinator en door alle deskundigen te laten ondertekenen;
- NIEUW: naast de digitale versie van de niet-technische samenvatting vraagt de Dienst Mer om praktische redenen ook een digitale versie van het hele definitieve MER op CD-ROM. Het zou hierdoor volstaan om het definitieve rapport in te dienen in twee

exemplaren (1 losbladig en 1 ingebonden (wordt ondertekend teruggestuurd naar initiatiefnemer)).

Aanvullend op de kennisgeving kan hierbij aangegeven worden:

- p. 11: VER dient aangepast te worden naar VR = veiligheidsrapport;
- p. 13: de termijn van goed- of afkeuring wordt niet verlengd tot 60 dagen ingeval van grensoverschrijdende effecten;
- p. 14: een schema over de goedkeuringsfase dient toegevoegd te worden;
- p. 19: Antes nv dient vervangen te worden door Antes bvba;
- p. 52: volgende zin schrappen: 'indien lozingen zouden plaatsvinden ...'. Het betreft hier de discipline bodem.

3. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming

art.4.3.7.§ 1,1°, a en b

De doelstelling bestaat erin de effecten aan te tonen van de hernieuwing van de exploitatie van de zandgroeve en heropvulling. Dit milieueffectrapport dient bij de vergunningsaanvragen gevoegd te worden. Er zal duidelijk aangegeven worden welke milieuvergunningen dienen aangevraagd/hernieuwd te worden en of er bouwvergunningen dienen aangevraagd te worden. Tevens kunnen nu reeds de te vergunnen rubrieken volgens de indelingslijst van Vlarem weergegeven worden.

In de verantwoording van het project dient ook aangegeven te worden waar het ontgonnen zand wordt aangewend (infrastructuurwerken). Dat de afzetmarkt afhankelijk van vraag en aanbod is.

Het MER is niet alleen een hulp bij het nemen van een beslissing over een (wijziging van) een te vergunnen toestand, maar volgens art. 4.1.7. van het Mer/Vr-decreet moeten de conclusies ook doorwerken in de besluitvorming. Het MER zal hiermee rekening houden bij de formulering van mogelijke alternatieven, milderende of compenserende maatregelen en monitoring.

Een overzicht van de bestaande vergunningstoestand en van relevante vorige vergunningsvoorwaarden zullen in het MER worden opgenomen. Er zal aangegeven worden hoe dit MER hierop een antwoord kan geven of wijzigingen kan voorstellen. Bij de historiek zal beknopt de reden van de verschillen beroepen¹ + weerlegging en de Raad van State procedure² verduidelijkt worden. Genomen maatregelen die hieruit volgden zullen eveneens vermeld worden.

4. Beschrijving project en alternatieven

art.4.3.7.§ 1,1°,c, d en e

De volledig verklaarde kennisgeving heeft op voldoende wijze het voorgenomen project beschreven.

¹ De beroepen zouden in het verleden ingediend zijn door omwonende wegens hinder van transport en stof.

² Op de vergadering werd verduidelijkt dat het ging om een beroep door de firma zandgroeven Roelants tegen een opgelegde bijzondere voorwaarde die stelde dat er voor het opvullen van de groeve een milieuvergunning diende aangevraagd te worden. Ondertussen is hiervoor een rubriek opgenomen in het Vlarem en dient er automatisch een milieuvergunning aangevraagd te worden.

Het projectgebied dient aangeduid te worden als de percelen welke het voorwerp zullen zijn van hervergunning of/en van een voorstel van uitbreiding. Hierbij zal de nog te ontginnen oppervlakte weergegeven worden. Uit de figuren 5.1 en 5.3 zou kunnen afgeleid worden dat gans het ontginningsgebied het voorwerp zal uitmaken van de in te dienen milieu- en/of bouwaanvraag. Bovendien komt de contour van het projectgebied niet overeen met de mogelijkheden voor ontginning volgens het gewestplan (zie figuur 4.3). De contour van het projectgebied werd wellicht bepaald op basis van perceelsgrenzen. Het zal niet de bedoeling liggen van het MER de ontginningsmogelijkheden te onderzoeken in de noordoostelijke uitstulping van het projectgebied buiten ontginningszone? Dit deel van een groter perceel is immers gelegen in natuurgebied en speciale beschermingszone volgens de habitatrichtlijn. Het lijkt dan ook beter op basis van duidelijke grenzen de milieueffecten van de ontginningsactiviteiten te onderzoeken en de uitstulping buiten de ontginningzone volgens het gewestplan niet op te nemen. Daarnaast wordt aangeraden het projectgebied uit te breiden met de zone in ontginningsgebied volgens het gewestplan maar niet gelegen in de contour van het projectgebied op de figuren.

De projectbeschrijving moet echter verduidelijkt worden aangaande volgende aspecten:

- De eigendomsstatuten van de diverse zones en/of percelen dient opgenomen te worden. Er zal aangetoond worden dat de huidige eigendomstructuur³ een rationele ontginning toe laat. De overwegingen in functie van zonering en fasering dienen opgenomen te worden in functie van ontginning en heropvulling.
- Er dient verduidelijkt te worden of het een continue ontginning betreft.
- Gezien het grote reliëf in het landschap is de aangegeven afgravingsdiepte van 20 meter een referentie voor een beperkte zone. Het niveauverschil tussen het huidige maaiveld en de vloer van de afgegraven zone (maximaal, minimaal) dient aangegeven te worden.
- Er dient aangegeven te worden dat het oorspronkelijke reliëf hersteld zal worden bij de opvulling. Hierbij zal een hoogteverschil van ca. 20 m overbrugd moeten worden tussen de Aardebrug en de Boskant (zie topografische kaart).
- In de figuur 5.3 zou volgens de tekst de fasering weergegeven zijn. Een zonering en fasering zijn echter 2 verschillende begrippen.
- Een duidelijke fasering aan de hand van het voortgangsrapport zal opgenomen worden, waarbij vb. duidelijk dient aangegeven te worden wat er al reeds ontgonnen is in zone III, waar het ontginningsfront ligt en wat er al opgevuld is. Tevens dient aangegeven te worden wat al definitief is afgewerkt. Zowel de fase van afgraving, stapeling (al dan niet tijdelijk) als het aanwenden van de verschillende afzettingen (teelaarde, zand, klei) dient duidelijk beschreven te worden.
- De realisatie van de afwerking en het visualiseren van de site na de realisatie van de nabestemming is een zeer belangrijk aandachtspunt in het maatschappelijk aanvaardingsproces. Er zal aangegeven worden welke schikkingen er genomen worden om de vooropgestelde nabestemming binnen aanvaardbare termijnen te realiseren. In het MER wordt vanuit gegaan dat de realisatie van de nabestemming tamelijk vlug zal volgen op de realisatie van de zandwinning. Hierbij is het herstel van de bodem sterk afhankelijk van de tijdspanne en de manier van afwerken van de opvulling. De regeneratie van de nieuwe bodem, voornamelijk de profielopbouw en de waterhuishouding dienen nauwkeurig geëvalueerd te worden.
- Aangezien het gewestplan als nabestemming voor het noordelijk gedeelte 'groengebied' aanduidt en voor het zuidelijk gedeelte 'agrarisch gebied', is de kwalitatieve analyse van de bodemgeschiktheid voor en na de ontginning primordiaal. Bij het nagaan van de toekomstige bodemgeschiktheid, dient voldoende aandacht besteed te worden aan de

³ De eigenaar zou van plan zijn bijvoorbeeld de noordwestelijke hoek, die niet in ontginningsgebied ligt, in te ruilen voor het gebied dat nog binnen ontginningsgebied ligt.

verschillende functies die een bodem kan vervullen bij de productie van voedsel en andere biomassa. De opvulling dient te gebeuren volgens de studie van ALBON betreffende haalbaarheid van een kwaliteitsvolle heraanleg van de ontginningen in functie van landbouw.

- In het licht van deze opmerkingen is een realistische invulling van de tijdsschaal van de ontginning en van de opvulling van de bovenste laag (2m) primordiaal. Het MER zou zich moeten buigen over de randvoorwaarden en goed praktijken bij een kwaliteitsvolle opvulling van de bovenste twee meter (zie ook verder).
- Ook voor de nabestemming 'groengebied' zal het MER een nabestemmingsplan voorstellen. Er zal aangegeven worden welk soort beplantingen er zullen gebeuren. Deze dienen aan te sluiten bij de beplanting in de omgeving.
- De dichtstbijzijnde bewoning dient duidelijk op kaart aangeduid te worden.
- In het MER dienen de transporthoeveelheden aangegeven te worden voor de ontginning, opvulling en voor de breekwerf. De ontgonnen klei wordt niet afgevoerd, deze wordt gebruikt voor de opvulling van de groeve.
- Figuur 5.2: de aan- en afvoerroutes dienen aangepast te worden aangezien de zuidelijke route enkel een aanvoerroute betreft. Alternatieve transportroutes⁴ dienen bestudeerd te worden.
- Er is sprake van een sproeiinstallatie om stofhinder te voorkomen in droge periodes. Het water wordt daarbij zeer fijn verneveld, zodat zeker geen afvloeit van water op de inrichting kan voorkomen. In het MER moet verduidelijkt worden van waar dit water afkomstig is.

In het MER worden locatie- en uitvoeringsalternatieven onderzocht. De voor- en nadelen van de verschillende alternatieven zullen in het MER beschreven en afgewogen worden. Het rapport zal aantonen of het voorgestelde project het best haalbare project is voor het milieu, ook op lange termijn. Ook het nulalternatief wordt in het MER beschreven. Voor wat betreft de concrete invulling wordt in de kennisgeving vermeld dat er verschillende mogelijkheden zijn. Dit dient verder uitgewerkt te worden. Bijvoorbeeld zal bepaald worden welk 'soort' groengebied gerealiseerd zal worden.

5. Juridische en beleidsmatige context

art.4.3.7.§ 1,f

De volledig verklaarde kennisgeving gaat in de vorm van een overzichtsmatrix reeds in op de juridische/beleidsmatige randvoorwaarden die voor dit MER van belang zijn. Het MER zal zorgvuldig nagaan waar de projectrelevantie van deze randvoorwaarden zich situeert en in het bijzonder ook aangeven of onderzoeksturend zijn dan wel procedurebepalingen bevat of de combinatie van beide.

Het is van belang om ook tijdens het opstellen van het MER de stand van zaken hiervan op te volgen. De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met een duidelijke ruimtelijke component dienen duidelijk cartografisch gepresenteerd te worden.

⁴ Op de vergadering werd meegedeeld dat in het verleden overleg zou gepleegd zijn met de gemeente om een aparte aan- en afvoerweg te mogen aanleggen. Dit was toen technisch niet mogelijk. Ondertussen zou de heer Roelants begonnen zijn met de aankoop van percelen tussen de Aardebrug en Heide zodat op termijn een privéweg naar de groeve zou kunnen aangelegd worden, indien alle nodige percelen aangekocht kunnen worden.

Bijkomend vraagt de Dienst Mer evenwel dat de overzichtsmatrix wordt aangevuld/aangepast met:

- Bij het Bosdecreet dient aangegeven te worden wat er in het verleden is ontbost⁵, wat er ontbost gaat worden (uitbreiding) en dit dient op een kaart ingetekend te worden. Indien compensatie noodzakelijk, dient het onderzoek hiernaar eveneens een onderdeel van het MER te zijn.
- De noodzaak tot passende beoordeling dient reeds in de matrix aangegeven te worden.
- Er dient nagegaan te worden of de uitbreidingszone buiten gewestplanbestemming ontginning is opgenomen in het gemeentelijk RUP. Zones aansluitend op de groeve waarvoor uitbreiding wordt voorzien in een BOD zullen vermeld worden. Verdere mogelijkheden en noodzakelijke procedures kunnen vermeld worden.
- Overeenkomstig art. 8§4 van het decreet betreffende integraal waterbeleid dd. 18/07/2003 met betrekking tot de integratie van de watertoets in de milieueffectrapportage moet de evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect en voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken of te herstellen of te compenseren in dit rapport zijn opgenomen. Deze gegevens dienen dan ook op een overzichtelijke wijze gebundeld te worden in het MER zodanig dat in de verdere besluitvorming en vergunningsprocedure deze informatie eenvoudig raadpleegbaar is.
- De gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater van 1 oktober 2004 dient aangevuld te worden.
- De gracht evenwijdig met de Aardebrug dient mee opgenomen te worden op figuur 4.7 (niet geklasseerde gracht).
- In de matrix dient aangegeven te worden dat het Decreet betreffende de Bodemsanering en Bodembescherming relevant is. Hiervoor moet verwezen worden naar het oriënterend bodemonderzoek waarin een historische verontreiniging die een ernstige bedreiging vormt, ter hoogte van de stortplaats is vastgesteld. Ook voor de opvulling is Vlarebo relevant aangezien de niet verontreinigde uitgegraven bodem moet voldoen aan de waarden voor vrij gebruik van uitgegraven bodem zoals vermeld in bijlage V.
- De randvoorwaarde Vlarem II zal slechts eenmaal vermeld worden.
- Er dient melding gemaakt te worden van de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur voor de regio Hageland. Dit afbakeningsproces geeft uitvoering aan de bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De beslissing houdt tevens de beleidsmatige herbevestiging van bestemmingen van het gewestplan geldig voor gebieden in de onmiddellijke omgeving van de groeve. Bovendien werd met de beslissing van de Vlaamse Regering ook kennisgenomen van de gewenste ruimtelijke visie zoals die voor deze regio werd uitgewerkt. Deze beslissing van de Vlaamse Regering kan dus zowel juridische als beleidsmatige gevolgen hebben voor de omgeving die zeker aan bod moeten komen in het onderzoek.

6. Bestaande toestand en milieueffecten

Als referentiesituatie dient het projectgebied met zijn omgeving zoals het er momenteel uitziet te worden beschreven. Per discipline wordt aangegeven welke de huidige milieuwaarden en

⁵ In het verleden werd een kapvergunning aangevraagd voor een bos. Dit bos staat nog ingetekend op figuur 4.1. Dit bos is ondertussen gekapt en er is al een deel klei ontgonnen. De compensatieplicht werd ter hoogte van Pellenberg uitgevoerd (Papenveld).

milieukwaliteiten in dit studiegebied zijn. Het referentiejaar zal aangegeven worden. Uiteraard dient met de meest recente gegevens gewerkt te worden.

Er zal een overzicht opgenomen worden van relevante gegevens uit vorige rapportage/milieustudies⁶ en uit goedgekeurde rapporten die daaruit zijn voortgekomen.

Relevante ontwikkelingsscenario's dienen te worden uitgewerkt. Naast het voorgenomen project is het ook nodig informatie en kennis te vergaren over activiteiten, projecten of plannen die vergund en/of gepland zijn en redelijkerwijze in de onmiddellijke toekomst worden uitgevoerd in de nabije omgeving en die samen met het voorgenomen project cumulatieve effecten kunnen teweegbrengen. Er zal aangegeven worden welke interferentie er van het project is met de opgesomde ontwikkelingsscenario's.

Cumulatieve effecten worden onderzocht. Zo dienen cumulatieve effecten onderzocht te worden met de randactiviteiten (vb. de breekwerf).

De geplande situatie is de toestand van het studiegebied na realisatie van het project.

De volledig verklaarde kennisgeving geeft een beschrijving per discipline van de wijze waarop de effecten zullen onderzocht en beoordeeld worden en geeft aan dat in functie van het effectenonderzoek milderende maatregelen zullen voorgesteld en uitgewerkt worden. De afbakening van het studiegebied dient telkens gemotiveerd en op kaart voorgesteld te worden. In de tekst van het MER zal voor elke onderzochte effectgroep duidelijk, doch beknopt, de gebruikte methodologie worden uiteengezet en gestreefd worden naar een maximale kwantitatieve beschrijving van de effecten. Voor elke discipline zal een duidelijk significantiekader voorgesteld worden. Algemeen dienen over de verschillende disciplines heen de significantiekaders te worden afgestemd om de vergelijkbaarheid en de eindintegratie zo transparant mogelijk te maken. In de kennisgeving wordt vermeld dat de beoordelingskaders provisorisch zijn en gelden onder voorbehoud. Er kan afgeweken worden van de significantiekaders die in de kennisgeving zijn opgenomen, doch dit dient te worden gemotiveerd en kan niet zondermeer.

De milderende maatregelen dienen ook beoordeeld te worden en getoetst te worden aan het significantiekader. Indien milderende maatregelen worden voorgesteld in de verschillende disciplines, dient het effect van deze maatregel zoveel mogelijk gekwantificeerd te worden. Er zal ook een geïntegreerde beoordeling gebeuren van de voorgestelde milderende maatregelen.

Tijdens het opstellen van het MER dient gebruik gemaakt te worden van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r. (de recentste versies), meer bepaald de hoofdstukken met betrekking tot (bronnen van) Basisinformatie, (afbakening van het) Studiegebied en (analyse van de) Referentiesituatie, (karakterisering van de) Effectgroepen, Effectuitdrukking en Beoordelingscriteria, en (analyse van de) geplande situatie.

De Dienst Mer vraagt om bij de beschrijving van de bestaande toestand en milieueffecten, als aanvulling op de volledig verklaarde kennisgeving, voldoende aandacht te besteden aan het volgende:

⁶ De verwijzing naar de studie van TGO betreffende klasse II-stortplaats op p. 41 van de kennisgeving is correct. Er waren in 1994 plannen om een klasse II-stortplaats aan te leggen, maar dit is uiteindelijk een klasse III-stortplaats geworden.

- **Met betrekking tot de discipline ‘bodem en grondwater’**

- De huidige grondwaterkwaliteit en bodemkwaliteit binnen het studiegebied dient beschreven te worden.
- Er kan ook gebruik gemaakt worden van de bodemgeschiktheidskaarten beschikbaar op ‘Geoloket Bodem’. Hierbij werd naast de bodemtextuur en de natuurlijke drainageklassen ook rekening gehouden met de profielontwikkeling en de varianten van de bodem.
- Indien er calamiteiten optreden die impact kunnen hebben op de bodem, dienen zo snel mogelijk de nodige acties ondernomen te worden om de verontreiniging weg te nemen. Bovendien kan aangegeven worden welke maatregelen genomen worden om calamiteiten te voorkomen.
- De nodige aandacht dient te worden geschonken aan de regels van het grondverzet.
- Indien voor de uitbreiding van het ontginningsgebied overdrachten dienen te gebeuren cfr. het bodemdecreet, dienen de nodige regels nageleefd te worden.
- Gelet op de ligging van de stortplaats (zie eerder) dient nagegaan te worden of deze een impact kan hebben op de geplande uitbreiding. Er dient nagegaan te of er een mogelijke verspreiding van deze verontreiniging naar de groeve mogelijk is door de verdere ontginning. Hiervoor kan verwezen worden naar het jaarverslag van de stortplaats.
- Het opheffen van de bodemcompactie als ‘milderende maatregel’ na het opvullen van de zandgroeve is een belangrijke maatregel maar er dient rekening gehouden te worden met het feit dat de bodemverdichting dieper kan zitten dan de bouwvoor. Tevens dienen de nodige technische/bodemkundige randvoorwaarden voor een gunstig herstel van de bodemvruchtbaarheid in extenso te worden toegevoegd.
- Gezien de bodemerosie-aspecten in dit erosiegevoelig gebied uitgebreider aan bod dienen te komen, zowel voor, tijdens als na de opvulling, dient eveneens rekening gehouden te worden met alle parameters zowel hellingsgraad als textuur van het opvullingsmateriaal, als de structuur van de nieuwe bouwvoorlaag. Hierbij kan verwezen worden naar het erosiebestrijdingsplan van de gemeente Lubbeek.
- De concentratie van het organisch stofgehalte van de aangevoerde teelaarde bij het aanleggen van de nieuwe bouwvoorlaag dient vergeleken te worden met de huidige situatie.
- De waarde van het huidige profiel dient nagekeken te worden door een toetsing van de bodem aan de criteria voor de identificatie van de waardevolle bodems in Vlaanderen (zie ‘Geactualiseerd MER-richtlijnenboek Bodem’).
- Invloeden op grondwaterstromingen worden behandeld. De invloedsfeer naar grondwatereffecten dient bepaald te worden.
- In het MER moet het effect van de afgraving en latere opvulling van de groeve eveneens besproken worden naar het aspect grondwaterkwetsbaarheid. In de kennisgeving is rekening gehouden met calamiteiten ten gevolge van de uitbating van de groeve, maar daarnaast kan in een tussentijds of later stadium als gevolg van extreme factoren ook grondwatervervuiling optreden. De grondwaterkwetsbaarheidskaart geeft de risicograad van verontreiniging van het grondwater in de bovenste waterlaag door stoffen die van op de bodem in de grond dringen. Deze kwetsbaarheid wordt bepaald door een combinatie van drie factoren namelijk de watervoerende laag, de deklaag en de dikte van de onverzadigde zone. Aangezien tijdens de ontginning een aantal van deze variabelen worden gewijzigd, zal de grondwaterkwetsbaarheid mogelijk ook wijzigen. Mogelijke wijzigingen van de grondwaterkwetsbaarheid dient onderzocht te worden.
- Tabel 10-2 en 10-3 worden bij voorkeur geïntegreerd.

- ***Met betrekking tot de discipline ‘oppervlaktewater’:***
 - Er zal onderzocht worden naar waar het weg te pompen water wordt afgevoerd worden. Er zal aangegeven worden of dit hemelwater of grondwater betreft. Eventueel opgepompt grondwater mag niet naar de riolering afgevoerd worden. Dit water wordt weggepompt naar een tijdelijke gracht. De pompinstallatie wordt enkel in de winter gedurende maximaal 1 maand in gebruik genomen⁷. Op de inrichting is geen actieve grondwaterwinning aanwezig.
 - Een waterbalans van alle gebruikte en af te voeren water dient opgenomen te worden.
 - De kennisgeving maakt melding dat alle afvalwaterstromen worden aangesloten op de plaatselijke riolering die naar de RWZI leidt. Normaal gezien vinden er dus geen lozingen rechtstreeks in oppervlaktewater plaats volgens de kennisgeving. Er zal nagegaan worden of deze bewering correct is⁸.
 - Het akkoord van de initiatiefnemer speelt geen rol bij het bepalen van de noodzaak van metingen (zoals vermeldt op p. 53 van de kennisgeving). Deze zin dient geherformuleerd te worden.
- ***Met betrekking tot de discipline ‘geluid en trillingen’:***
 - De meetpunten dienen op een kaart aangeduid te worden. De keuze van meetpunten zal gemotiveerd worden. Er zal aangegeven worden of er een evaluatiepunt in functie van fauna en flora noodzakelijk is. De noodzakelijke gegevens ter beoordeling van geluidseffecten op fauna zullen doorgegeven worden aan de deskundige fauna en flora.
 - Er zal door de deskundige geluid nagekeken worden of het een bestaande of een nieuwe inrichting betreft.
 - De breker zal ook opgenomen worden in de geluidsstudie. Momenteel ligt er rond de breker een berm om geluidshinder te beperken. Er kan nagegaan worden of deze noodzakelijk is.
 - Via contourberekeningen dient aangetoond te worden in welke zone er hinder kan verwacht worden.
 - Mogelijk trillingshinder (van o.a. vrachtwagens) dient geëvalueerd te worden. Hierbij kan de staat van de weg en de afstand van de woningen tot de weg een rol spelen.
 - Ook de geluidsimpact van het transport zal beoordeeld worden.
- ***Met betrekking tot de discipline ‘fauna en flora’:***
 - Voor de bepaling van de referentiesituatie wordt de zone bestudeerd waarin effecten te verwachten zijn. Hierbij is het van belang dat erop toegezien wordt dat dit overeenstemt met de invloedzone van de abiotische disciplines.
 - Kwetsbare gebieden zoals Habitat-, Vogelrichtlijn- en VEN-gebieden in de omgeving moeten besproken worden.
 - Inzake de mogelijke effecten op het habitatrichtlijngebied is de opname van een grondige uitgewerkte passende beoordeling in het MER onontbeerlijk. Hierin dient nagegaan te worden of de ontginning geen significante negatieve gevolgen heeft

⁷ Op de vergadering werd aangegeven dat het wegpompen van water geen aanleiding geeft tot problemen. De TOP gaf daarentegen in het verleden wel aanleiding tot waterproblemen waardoor er een bufferbekken is aangelegd ter hoogte van de Aardebrug.

⁸ Er zou huishoudelijk afvalwater geloosd worden en bedrijfsafvalwater afkomstig van de wasplaats voor autovoertuigen en de TOP. Het afvalwater zou niet aansluiten op een RWZI en er zou rechtstreeks geloosd worden in het oppervlaktewater (ingebuisde gracht op privéterrein die aan de Aardebrug uitkomt in een open gracht).

- voor de habitats en soorten waarvoor de speciale beschermingszone werd aangewezen.
- Het projectgebied (zie eerder) en de zone waar eventueel bufferzones worden voorzien zullen duidelijk weergegeven worden. Dit is van cruciaal belang om mogelijke effecten op de nabije natuurwaarden in en buiten het habitatrictlijngebied te kunnen nagaan. De ontginning mag dan ook geen negatieve kwalitatieve of kwantitatieve effecten generen voor de aangrenzende bossen ten noorden van de ontginning.
 - De effecten op grondwaterkwaliteit- en kwaliteit worden onderzocht (zie eerder), evenals de daaruit te verwachte indirecte effecten op fauna en flora.
- ***Met betrekking tot de discipline ‘landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie’:***
 - Positieve en negatieve landschapselementen op meso- en/of microschaal dienen in kaart gebracht te worden.
 - Er dient voldoende aandacht besteed te worden aan de fasering (zowel ruimtelijk als in tijd) van de ontginningsactiviteiten. Meer specifiek kan het vastleggen van de exploitatierichtingen en bijhorende ontginningsfronten bepalend zijn voor de duurtijd van visueel-ruimtelijke effecten.
 - Milderende maatregelen kunnen betrekking hebben op het behoud van de erfgoedwaarden of indien behoud niet haalbaar is het voorkomen van een ongeregistreerde vernieling.
 - ***Met betrekking tot de discipline ‘lucht’:***
 - De nodige aandacht dient besteed te worden aan diffuse emissies van fijn stof bij overslag en transportactiviteiten.
 - Indien relevant dient de impact van luchtverontreiniging tgv. mobiliteit besproken te worden.
 - Indien het toepassen van een significantiekader voor een niet sleuteldiscipline noodzakelijk is, zal dit uit het richtlijnenboek ‘Lucht’ gebruikt worden. De afwijking beschreven in de kennisgeving is niet sectorspecifiek en wordt niet aanvaard. Er is geen reden om de grenzen 1-3-5 % te wijzigen naar 1-5-10 %.
 - ***Met betrekking tot de discipline ‘mens’:***
 - Binnen de disciplines mens zal rekening gehouden worden met twee deeldomeinen: enerzijds het deeldomein sociaalorganisatorische aspecten (vb. mobiliteit, ruimtelijke aspecten), anderzijds het deeldomein toxicologie en psychosomatische aspecten (waaronder o.a. hinder).
 - Het studiegebied wordt afgebakend, niet enkel gebaseerd op de zone waar een significante verhoging van het omgevingsgeluid te verwachten valt, maar ook gebaseerd op de zone waar verkeershinder verwacht wordt, waar een effect op landbouw mogelijk is of een invloed mogelijk is op het recreatief verkeer (wandelen fietsroutes).
 - De landbouwactiviteit in het studiegebied wordt beschreven.
 - De ligging van woningen dient aangegeven te worden.
 - De verkeershinder voor omwonenden, zwakke weggebruikers, recreatie, agrarische activiteiten tijdens uitvoering van ontginning, opvulling en nabestemming dient besproken te worden (aantal vrachtwagens en hun traject).
 - De gebruikte wegen dienen aangeduid te worden en de belasting van de wegen dient beschreven te worden, alsook de geschiktheid van de wegen en wegdekbevuilding (stof- en slijkhinder). Er zal nagedacht worden over alternatieve transportroutes (zie eerder).

- De veiligheidsrisico's dienen besproken te worden.
- Gevolgen voor menselijke gezondheid dienen onderzocht te worden (onder meer stofhinder, geluidsoverlast, ...).
- Een klachtenhistoriek zal opgenomen worden en de getroffen maatregelen om deze op te lossen zullen beschreven worden.

7. Vergelijking van de alternatieven

(art.4.3.7.§ 1,2°, e van het MER/VR-decreet)

De alternatieven zoals voorgesteld in het MER zullen op een objectieve manier worden afgewogen. De methodologie ter vergelijking van de verschillende alternatieven zal beschreven worden.

Als aan de hand van de resultaten van de projectoptimalisatie en effectenonderzoek de noodzaak blijkt om bijkomende alternatieven te onderzoeken, moet dit in het MER ook gebeuren.

8. Leemten in de kennis

art.4.3.7.§ 1,4°

Het MER zal hier de leemten in de kennis vermelden die tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen opgedeeld worden in leemten m.b.t. het project, m.b.t. de inventarisatie en aangaande methode en inzicht. Het MER zal eveneens aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken naar de besluitvorming.

9. Monitoring en evaluatie

art.4.3.7.§ 1,2°, d

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn, bijvoorbeeld in de vergunningverlening of om een leemte in de kennis op te vullen.

10. Integratie en eindsynthese

art.4.3.7.§ 1,2°, e

In een afzonderlijk deel zal het MER een disciplineoverschrijdende, leesbare samenvatting geven van de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen milderen.

De 'elementen en informatie ten behoeve van het uitvoeren van de watertoets'⁹ uit het Decreet Integraal Waterbeleid en de passende beoordeling uit het Natuurdecreet dienen in een afzonderlijk hoofdstuk samengevat te worden (voor verdere informatie hieromtrent zie betreffende disciplinespecifieke richtlijnenboeken).

⁹ De percelen die deel uitmaken van het MER zijn volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwaterstroming. Mogelijke schadelijke effecten op het watersysteem zouden kunnen ontstaan als gevolg van verandering in afvoer van oppervlaktewater, structuurverandering van waterlopen, infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van oppervlaktewater en grondwater en wijziging van grondwaterstroming.

Tevens zal men in deze synthese aangeven of het project een voor het milieu haalbaar project is of welke maatregelen nodig zijn om het project haalbaar te maken.

11. Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen

art.4.3.7.§ 5,3°

In dit hoofdstuk geeft het MER aan welke de verwachte tewerkstellings- en investeringseffecten zijn van de voorgenomen activiteit.

In dit hoofdstuk zal tevens worden aangegeven welke materialen (aard en hoeveelheid) er voor dit project zullen worden gebruikt, voor zover dit nog niet beschreven werd bij de projectbeschrijving.

12. Niet-technische samenvatting

art.4.3.7.§ 1,5°

De niet-technische samenvatting vormt een afzonderlijk leesbaar deel van het MER dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren, kaarten of tekeningen dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen.

13. Team van erkende deskundigen

Het team van erkende deskundigen zoals het in de kennisgeving wordt voorgesteld, wordt door de Dienst Mer aanvaard.

Brussel, 6 januari 2009

Paul Van Snick
Algemeen directeur
Afdelingshoofd AMNEB

Bijlagen

Bijlage 1:

Lijst van inspraakreacties tijdens de terinzagelegging bij de Gemeente Lubbeek:

Er zijn geen inspraakreacties ingediend.

Bijlage 2:

Met de reacties van de volgende aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen is rekening gehouden in deze richtlijnen:

- VMM, Afdeling Operationeel Waterbeheer (Bram Vogels)
- ALBON – Dienst Land en Bodembescherming (Johan De Smet)
- ALBON – Dienst Natuurlijke Rijkdommen (Jean-Paul Van Liefveringe – Guido Eggermont)
- Gemeente Lubbeek (Bruno Van Horenbeek)
- RWO – Ruimtelijke Planning (Luc Moors)
- ANB (Sara Heerinckx)
- OVAM (Natalie Hoffman)
- Afdeling Milieuvergunningen (Stefaan Hanssens)

Administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die hebben laten weten geen opmerkingen te hebben op de inhoudsafbakening en methodologie:

- LNE, Dienst Lucht en Klimaat (Steven Lauwereins)
- Provincie Vlaams-Brabant (An De Wit)
- VMM – Afdeling Ecologisch Toezicht (Berthold Meers)
- Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed – Vlaams Brabant (Els Patrouille)

Bijlage 3:

Lijst van de aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die niet reageerden (zij zullen dan ook geen ontwerpтекst ontvangen tenzij zij de Dienst Mer hierom verzoeken):

- Ruimtelijke Ordening
- Dienst Hinder en Risicobeheer

Op basis van bovenstaande lijst wordt gevraagd **13 exemplaren** van de ontwerpтекst van het MER toe te sturen.

Vlaamse overheid
Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid
Dienst Mer
Koning Albert II-laan 20, bus 8
1000 BRUSSEL
tel: 02/553.80.79 fax: 02/553.80.75

Richtlijnen milieueffectrapportage:

Zandgroeven Roelants BVBA te Lubbeek

Initiatiefnemer
BVBA Zandgroeven Roelants
Aardebrug 28
3210 Lubbeek

6 januari 2009
PRMER-0389-RL

1. Inleiding

Het voorliggende project wordt uitgevoerd met het oog op het verder zetten van de activiteiten van de zandgroeven Roelants te Lubbeek. De zandontginning is volgens het gewestplan gelegen in ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied en groengebied. Het betreft een bestaande zandgroeve en randactiviteiten. De randactiviteiten betreffen sorteren van bouw- en grondoverschotten in een loods, de breek- en zeefinstallatie, een tussentijdse opslagplaats voor uitgegraven bodems (TOP), een onderhoudsgarage en een brandstofverdeelinstallatie. Er zal een milieuvergunningsaanvraag dienen ingediend worden voor het hernieuwen van de exploitatie van de zandgroeve aangezien de huidige vergunning verloopt in 2011. De randactiviteiten dienen pas in 2025 hervergund te worden.

Overeenkomstig de huidige inzichten zijn de activiteiten onderworpen aan de mer-plicht volgens rubriek 23 van bijlage I van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage met name:

‘Steengroeven en dagbouw mijnen, met in begrip van ontginningen van oppervlakedelfstoffen of grind, met een terreinoppervlakte van meer dan 10 ha, of turfwinning met een terreinoppervlakte van meer dan 150 hectare’

Het kennisgevingsdossier werd door de Dienst Mer van de Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid volledig verklaard op 10 oktober 2008. De terinzagelegging bij de gemeente Lubbeek liep van 29 oktober 2008 tot en met 28 november 2008. Deze terinzagelegging werd op gepast wijze aan de bevolking aangekondigd. Er werden geen inspraakreacties ontvangen. Parallel werden adviezen bij de administraties en openbare besturen gevraagd.

Deze richtlijnen stelt de Dienst Mer op met het oog op de inhoudsafbakening van het MER. Zij houden rekening met de ontvangen inspraakreacties en adviezen (zie bijlagen) en met de bespreking van het volledig verklaard kennisgevingsdossier met de betrokkenen op 12 december 2008 te Brussel.

2. Vorm en presentatie

Met betrekking tot de vorm en presentatie vraagt de Dienst Mer:

- recent kaartmateriaal voorzien van een duidelijke bronvermelding, schaal aanduiding en legende. Door de keuze van het kaartmateriaal moeten de omringende activiteiten duidelijk zijn;
- een verklarende woordenlijst, afkortingenlijst en literatuurlijst in het MER op te nemen;
- achtergrondinformatie in de bijlagen op te nemen;
- de inhoudsopgave een logische en homogene structuur te geven die bovendien analoog is voor de verschillende disciplines;
- nutteloze herhalingen in de tekst te vermijden;
- volledige afstemming tussen de tekst van het eigenlijke MER en de niet-technische samenvatting;
- het MER grondig na te lezen op tikfouten, spellingsfouten en grammaticale fouten;
- alle ingediende eindversies van het rapport door de initiatiefnemer, de coördinator en door alle deskundigen te laten ondertekenen;
- NIEUW: naast de digitale versie van de niet-technische samenvatting vraagt de Dienst Mer om praktische redenen ook een digitale versie van het hele definitieve MER op CD-ROM. Het zou hierdoor volstaan om het definitieve rapport in te dienen in twee

exemplaren (1 losbladig en 1 ingebonden (wordt ondertekend teruggestuurd naar initiatiefnemer)).

Aanvullend op de kennisgeving kan hierbij aangegeven worden:

- p. 11: VER dient aangepast te worden naar VR = veiligheidsrapport;
- p. 13: de termijn van goed- of afkeuring wordt niet verlengd tot 60 dagen ingeval van grensoverschrijdende effecten;
- p. 14: een schema over de goedkeuringsfase dient toegevoegd te worden;
- p. 19: Antes nv dient vervangen te worden door Antes bvba;
- p. 52: volgende zin schrappen: 'indien lozingen zouden plaatsvinden ...'. Het betreft hier de discipline bodem.

3. Doelstelling, verantwoording en besluitvorming

art.4.3.7.§ 1,1°, a en b

De doelstelling bestaat erin de effecten aan te tonen van de hernieuwing van de exploitatie van de zandgroeve en heropvulling. Dit milieueffectrapport dient bij de vergunningsaanvragen gevoegd te worden. Er zal duidelijk aangegeven worden welke milieuvergunningen dienen aangevraagd/hernieuwd te worden en of er bouwvergunningen dienen aangevraagd te worden. Tevens kunnen nu reeds de te vergunnen rubrieken volgens de indelingslijst van Vlarem weergegeven worden.

In de verantwoording van het project dient ook aangegeven te worden waar het ontgonnen zand wordt aangewend (infrastructuurwerken). Dat de afzetmarkt afhankelijk van vraag en aanbod is.

Het MER is niet alleen een hulp bij het nemen van een beslissing over een (wijziging van) een te vergunnen toestand, maar volgens art. 4.1.7. van het Mer/Vr-decreet moeten de conclusies ook doorwerken in de besluitvorming. Het MER zal hiermee rekening houden bij de formulering van mogelijke alternatieven, milderende of compenserende maatregelen en monitoring.

Een overzicht van de bestaande vergunningstoestand en van relevante vorige vergunningsvoorwaarden zullen in het MER worden opgenomen. Er zal aangegeven worden hoe dit MER hierop een antwoord kan geven of wijzigingen kan voorstellen. Bij de historiek zal beknopt de reden van de verschillen beroepen¹ + weerlegging en de Raad van State procedure² verduidelijkt worden. Genomen maatregelen die hieruit volgden zullen eveneens vermeld worden.

4. Beschrijving project en alternatieven

art.4.3.7.§ 1,1°,c, d en e

De volledig verklaarde kennisgeving heeft op voldoende wijze het voorgenomen project beschreven.

¹ De beroepen zouden in het verleden ingediend zijn door omwonende wegens hinder van transport en stof.

² Op de vergadering werd verduidelijkt dat het ging om een beroep door de firma zandgroeven Roelants tegen een opgelegde bijzondere voorwaarde die stelde dat er voor het opvullen van de groeve een milieuvergunning diende aangevraagd te worden. Ondertussen is hiervoor een rubriek opgenomen in het Vlarem en dient er automatisch een milieuvergunning aangevraagd te worden.

Het projectgebied dient aangeduid te worden als de percelen welke het voorwerp zullen zijn van hervergunning of/en van een voorstel van uitbreiding. Hierbij zal de nog te ontginnen oppervlakte weergegeven worden. Uit de figuren 5.1 en 5.3 zou kunnen afgeleid worden dat gans het ontginningsgebied het voorwerp zal uitmaken van de in te dienen milieu- en/of bouwaanvraag. Bovendien komt de contour van het projectgebied niet overeen met de mogelijkheden voor ontginning volgens het gewestplan (zie figuur 4.3). De contour van het projectgebied werd wellicht bepaald op basis van perceelsgrenzen. Het zal niet de bedoeling liggen van het MER de ontginningsmogelijkheden te onderzoeken in de noordoostelijke uitstulping van het projectgebied buiten ontginningszone? Dit deel van een groter perceel is immers gelegen in natuurgebied en speciale beschermingszone volgens de habitatrichtlijn. Het lijkt dan ook beter op basis van duidelijke grenzen de milieueffecten van de ontginningsactiviteiten te onderzoeken en de uitstulping buiten de ontginningzone volgens het gewestplan niet op te nemen. Daarnaast wordt aangeraden het projectgebied uit te breiden met de zone in ontginningsgebied volgens het gewestplan maar niet gelegen in de contour van het projectgebied op de figuren.

De projectbeschrijving moet echter verduidelijkt worden aangaande volgende aspecten:

- De eigendomsstatuten van de diverse zones en/of percelen dient opgenomen te worden. Er zal aangetoond worden dat de huidige eigendomstructuur³ een rationele ontginning toe laat. De overwegingen in functie van zonering en fasering dienen opgenomen te worden in functie van ontginning en heropvulling.
- Er dient verduidelijkt te worden of het een continue ontginning betreft.
- Gezien het grote reliëf in het landschap is de aangegeven afgravingsdiepte van 20 meter een referentie voor een beperkte zone. Het niveauverschil tussen het huidige maaiveld en de vloer van de afgegraven zone (maximaal, minimaal) dient aangegeven te worden.
- Er dient aangegeven te worden dat het oorspronkelijke reliëf hersteld zal worden bij de opvulling. Hierbij zal een hoogteverschil van ca. 20 m overbrugd moeten worden tussen de Aardebrug en de Boskant (zie topografische kaart).
- In de figuur 5.3 zou volgens de tekst de fasering weergegeven zijn. Een zonering en fasering zijn echter 2 verschillende begrippen.
- Een duidelijke fasering aan de hand van het voortgangsrapport zal opgenomen worden, waarbij vb. duidelijk dient aangegeven te worden wat er al reeds ontgonnen is in zone III, waar het ontginningsfront ligt en wat er al opgevuld is. Tevens dient aangegeven te worden wat al definitief is afgewerkt. Zowel de fase van afgraving, stapeling (al dan niet tijdelijk) als het aanwenden van de verschillende afzettingen (teelaarde, zand, klei) dient duidelijk beschreven te worden.
- De realisatie van de afwerking en het visualiseren van de site na de realisatie van de nabestemming is een zeer belangrijk aandachtspunt in het maatschappelijk aanvaardingsproces. Er zal aangegeven worden welke schikkingen er genomen worden om de vooropgestelde nabestemming binnen aanvaardbare termijnen te realiseren. In het MER wordt vanuit gegaan dat de realisatie van de nabestemming tamelijk vlug zal volgen op de realisatie van de zandwinning. Hierbij is het herstel van de bodem sterk afhankelijk van de tijdspanne en de manier van afwerken van de opvulling. De regeneratie van de nieuwe bodem, voornamelijk de profielopbouw en de waterhuishouding dienen nauwkeurig geëvalueerd te worden.
- Aangezien het gewestplan als nabestemming voor het noordelijk gedeelte 'groengebied' aanduidt en voor het zuidelijk gedeelte 'agrarisch gebied', is de kwalitatieve analyse van de bodemgeschiktheid voor en na de ontginning primordiaal. Bij het nagaan van de toekomstige bodemgeschiktheid, dient voldoende aandacht besteed te worden aan de

³ De eigenaar zou van plan zijn bijvoorbeeld de noordwestelijke hoek, die niet in ontginningsgebied ligt, in te ruilen voor het gebied dat nog binnen ontginningsgebied ligt.

verschillende functies die een bodem kan vervullen bij de productie van voedsel en andere biomassa. De opvulling dient te gebeuren volgens de studie van ALBON betreffende haalbaarheid van een kwaliteitsvolle heraanleg van de ontginningen in functie van landbouw.

- In het licht van deze opmerkingen is een realistische invulling van de tijdsschaal van de ontginning en van de opvulling van de bovenste laag (2m) primordiaal. Het MER zou zich moeten buigen over de randvoorwaarden en goed praktijken bij een kwaliteitsvolle opvulling van de bovenste twee meter (zie ook verder).
- Ook voor de nabestemming 'groengebied' zal het MER een nabestemmingsplan voorstellen. Er zal aangegeven worden welk soort beplantingen er zullen gebeuren. Deze dienen aan te sluiten bij de beplanting in de omgeving.
- De dichtstbijzijnde bewoning dient duidelijk op kaart aangeduid te worden.
- In het MER dienen de transporthoeveelheden aangegeven te worden voor de ontginning, opvulling en voor de breekwerf. De ontgonnen klei wordt niet afgevoerd, deze wordt gebruikt voor de opvulling van de groeve.
- Figuur 5.2: de aan- en afvoerroutes dienen aangepast te worden aangezien de zuidelijke route enkel een aanvoerroute betreft. Alternatieve transportroutes⁴ dienen bestudeerd te worden.
- Er is sprake van een sproeiinstallatie om stofhinder te voorkomen in droge periodes. Het water wordt daarbij zeer fijn verneveld, zodat zeker geen afvloeit van water op de inrichting kan voorkomen. In het MER moet verduidelijkt worden van waar dit water afkomstig is.

In het MER worden locatie- en uitvoeringsalternatieven onderzocht. De voor- en nadelen van de verschillende alternatieven zullen in het MER beschreven en afgewogen worden. Het rapport zal aantonen of het voorgestelde project het best haalbare project is voor het milieu, ook op lange termijn. Ook het nulalternatief wordt in het MER beschreven. Voor wat betreft de concrete invulling wordt in de kennisgeving vermeld dat er verschillende mogelijkheden zijn. Dit dient verder uitgewerkt te worden. Bijvoorbeeld zal bepaald worden welk 'soort' groengebied gerealiseerd zal worden.

5. Juridische en beleidsmatige context

art.4.3.7.§ 1,f

De volledig verklaarde kennisgeving gaat in de vorm van een overzichtsmatrix reeds in op de juridische/beleidsmatige randvoorwaarden die voor dit MER van belang zijn. Het MER zal zorgvuldig nagaan waar de projectrelevantie van deze randvoorwaarden zich situeert en in het bijzonder ook aangeven of onderzoeksturend zijn dan wel procedurebepalingen bevat of de combinatie van beide.

Het is van belang om ook tijdens het opstellen van het MER de stand van zaken hiervan op te volgen. De juridische en beleidsmatige randvoorwaarden met een duidelijke ruimtelijke component dienen duidelijk cartografisch gepresenteerd te worden.

⁴ Op de vergadering werd meegedeeld dat in het verleden overleg zou gepleegd zijn met de gemeente om een aparte aan- en afvoerweg te mogen aanleggen. Dit was toen technisch niet mogelijk. Ondertussen zou de heer Roelants begonnen zijn met de aankoop van percelen tussen de Aardebrug en Heide zodat op termijn een privéweg naar de groeve zou kunnen aangelegd worden, indien alle nodige percelen aangekocht kunnen worden.

Bijkomend vraagt de Dienst Mer evenwel dat de overzichtsmatrix wordt aangevuld/aangepast met:

- Bij het Bosdecreet dient aangegeven te worden wat er in het verleden is ontbost⁵, wat er ontbost gaat worden (uitbreiding) en dit dient op een kaart ingetekend te worden. Indien compensatie noodzakelijk, dient het onderzoek hiernaar eveneens een onderdeel van het MER te zijn.
- De noodzaak tot passende beoordeling dient reeds in de matrix aangegeven te worden.
- Er dient nagegaan te worden of de uitbreidingszone buiten gewestplanbestemming ontginning is opgenomen in het gemeentelijk RUP. Zones aansluitend op de groeve waarvoor uitbreiding wordt voorzien in een BOD zullen vermeld worden. Verdere mogelijkheden en noodzakelijke procedures kunnen vermeld worden.
- Overeenkomstig art. 8§4 van het decreet betreffende integraal waterbeleid dd. 18/07/2003 met betrekking tot de integratie van de watertoets in de milieueffectrapportage moet de evaluatie van het al dan niet optreden van een schadelijk effect en voorwaarden om dat effect te vermijden, te beperken of te herstellen of te compenseren in dit rapport zijn opgenomen. Deze gegevens dienen dan ook op een overzichtelijke wijze gebundeld te worden in het MER zodanig dat in de verdere besluitvorming en vergunningsprocedure deze informatie eenvoudig raadpleegbaar is.
- De gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater van 1 oktober 2004 dient aangevuld te worden.
- De gracht evenwijdig met de Aardebrug dient mee opgenomen te worden op figuur 4.7 (niet geklasseerde gracht).
- In de matrix dient aangegeven te worden dat het Decreet betreffende de Bodemsanering en Bodembescherming relevant is. Hiervoor moet verwezen worden naar het oriënterend bodemonderzoek waarin een historische verontreiniging die een ernstige bedreiging vormt, ter hoogte van de stortplaats is vastgesteld. Ook voor de opvulling is Vlarebo relevant aangezien de niet verontreinigde uitgegraven bodem moet voldoen aan de waarden voor vrij gebruik van uitgegraven bodem zoals vermeld in bijlage V.
- De randvoorwaarde Vlarem II zal slechts eenmaal vermeld worden.
- Er dient melding gemaakt te worden van de beslissing van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 betreffende de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur voor de regio Hageland. Dit afbakeningsproces geeft uitvoering aan de bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. De beslissing houdt tevens de beleidsmatige herbevestiging van bestemmingen van het gewestplan geldig voor gebieden in de onmiddellijke omgeving van de groeve. Bovendien werd met de beslissing van de Vlaamse Regering ook kennisgenomen van de gewenste ruimtelijke visie zoals die voor deze regio werd uitgewerkt. Deze beslissing van de Vlaamse Regering kan dus zowel juridische als beleidsmatige gevolgen hebben voor de omgeving die zeker aan bod moeten komen in het onderzoek.

6. Bestaande toestand en milieueffecten

Als referentiesituatie dient het projectgebied met zijn omgeving zoals het er momenteel uit ziet te worden beschreven. Per discipline wordt aangegeven welke de huidige milieuwaarden en

⁵ In het verleden werd een kapvergunning aangevraagd voor een bos. Dit bos staat nog ingetekend op figuur 4.1. Dit bos is ondertussen gekapt en er is al een deel klei ontgonnen. De compensatieplicht werd ter hoogte van Pellenberg uitgevoerd (Papenveld).

milieukwaliteiten in dit studiegebied zijn. Het referentiejaar zal aangegeven worden. Uiteraard dient met de meest recente gegevens gewerkt te worden.

Er zal een overzicht opgenomen worden van relevante gegevens uit vorige rapportage/milieustudies⁶ en uit goedgekeurde rapporten die daaruit zijn voortgekomen.

Relevante ontwikkelingsscenario's dienen te worden uitgewerkt. Naast het voorgenomen project is het ook nodig informatie en kennis te vergaren over activiteiten, projecten of plannen die vergund en/of gepland zijn en redelijkerwijze in de onmiddellijke toekomst worden uitgevoerd in de nabije omgeving en die samen met het voorgenomen project cumulatieve effecten kunnen teweegbrengen. Er zal aangegeven worden welke interferentie er van het project is met de opgesomde ontwikkelingsscenario's.

Cumulatieve effecten worden onderzocht. Zo dienen cumulatieve effecten onderzocht te worden met de randactiviteiten (vb. de breekwerf).

De geplande situatie is de toestand van het studiegebied na realisatie van het project.

De volledig verklaarde kennisgeving geeft een beschrijving per discipline van de wijze waarop de effecten zullen onderzocht en beoordeeld worden en geeft aan dat in functie van het effectenonderzoek milderende maatregelen zullen voorgesteld en uitgewerkt worden. De afbakening van het studiegebied dient telkens gemotiveerd en op kaart voorgesteld te worden. In de tekst van het MER zal voor elke onderzochte effectgroep duidelijk, doch beknopt, de gebruikte methodologie worden uiteengezet en gestreefd worden naar een maximale kwantitatieve beschrijving van de effecten. Voor elke discipline zal een duidelijk significantiekader voorgesteld worden. Algemeen dienen over de verschillende disciplines heen de significantiekaders te worden afgestemd om de vergelijkbaarheid en de eindintegratie zo transparant mogelijk te maken. In de kennisgeving wordt vermeld dat de beoordelingskaders provisorisch zijn en gelden onder voorbehoud. Er kan afgeweken worden van de significantiekaders die in de kennisgeving zijn opgenomen, doch dit dient te worden gemotiveerd en kan niet zondermeer.

De milderende maatregelen dienen ook beoordeeld te worden en getoetst te worden aan het significantiekader. Indien milderende maatregelen worden voorgesteld in de verschillende disciplines, dient het effect van deze maatregel zoveel mogelijk gekwantificeerd te worden. Er zal ook een geïntegreerde beoordeling gebeuren van de voorgestelde milderende maatregelen.

Tijdens het opstellen van het MER dient gebruik gemaakt te worden van de disciplinespecifieke delen van het Richtlijnenboek m.e.r. (de recentste versies), meer bepaald de hoofdstukken met betrekking tot (bronnen van) Basisinformatie, (afbakening van het) Studiegebied en (analyse van de) Referentiesituatie, (karakterisering van de) Effectgroepen, Effectuitdrukking en Beoordelingscriteria, en (analyse van de) geplande situatie.

De Dienst Mer vraagt om bij de beschrijving van de bestaande toestand en milieueffecten, als aanvulling op de volledig verklaarde kennisgeving, voldoende aandacht te besteden aan het volgende:

⁶ De verwijzing naar de studie van TGO betreffende klasse II-stortplaats op p. 41 van de kennisgeving is correct. Er waren in 1994 plannen om een klasse II-stortplaats aan te leggen, maar dit is uiteindelijk een klasse III-stortplaats geworden.

- ***Met betrekking tot de discipline 'bodem en grondwater'***

- De huidige grondwaterkwaliteit en bodemkwaliteit binnen het studiegebied dient beschreven te worden.
- Er kan ook gebruik gemaakt worden van de bodemgeschiktheidskaarten beschikbaar op 'Geoloket Bodem'. Hierbij werd naast de bodemtextuur en de natuurlijke drainageklassen ook rekening gehouden met de profielontwikkeling en de varianten van de bodem.
- Indien er calamiteiten optreden die impact kunnen hebben op de bodem, dienen zo snel mogelijk de nodige acties ondernomen te worden om de verontreiniging weg te nemen. Bovendien kan aangegeven worden welke maatregelen genomen worden om calamiteiten te voorkomen.
- De nodige aandacht dient te worden geschonken aan de regels van het grondverzet.
- Indien voor de uitbreiding van het ontginningsgebied overdrachten dienen te gebeuren cfr. het bodemdecreet, dienen de nodige regels nageleefd te worden.
- Gelet op de ligging van de stortplaats (zie eerder) dient nagegaan te worden of deze een impact kan hebben op de geplande uitbreiding. Er dient nagegaan te of er een mogelijke verspreiding van deze verontreiniging naar de groeve mogelijk is door de verdere ontginning. Hiervoor kan verwezen worden naar het jaarverslag van de stortplaats.
- Het opheffen van de bodemcompactie als 'milderende maatregel' na het opvullen van de zandgroeve is een belangrijke maatregel maar er dient rekening gehouden te worden met het feit dat de bodemverdichting dieper kan zitten dan de bouwvoor. Tevens dienen de nodige technische/bodemkundige randvoorwaarden voor een gunstig herstel van de bodemvruchtbaarheid in extenso te worden toegevoegd.
- Gezien de bodemerosie-aspecten in dit erosiegevoelig gebied uitgebreider aan bod dienen te komen, zowel voor, tijdens als na de opvulling, dient eveneens rekening gehouden te worden met alle parameters zowel hellingsgraad als textuur van het opvullingsmateriaal, als de structuur van de nieuwe bouwvoorlaag. Hierbij kan verwezen worden naar het erosiebestrijdingsplan van de gemeente Lubbeek.
- De concentratie van het organisch stofgehalte van de aangevoerde teelaarde bij het aanleggen van de nieuwe bouwvoorlaag dient vergeleken te worden met de huidige situatie.
- De waarde van het huidige profiel dient nagekeken te worden door een toetsing van de bodem aan de criteria voor de identificatie van de waardevolle bodems in Vlaanderen (zie 'Geactualiseerd MER-richtlijnenboek Bodem').
- Invloeden op grondwaterstromingen worden behandeld. De invloedsfeer naar grondwatereffecten dient bepaald te worden.
- In het MER moet het effect van de afgraving en latere opvulling van de groeve eveneens besproken worden naar het aspect grondwaterkwetsbaarheid. In de kennisgeving is rekening gehouden met calamiteiten ten gevolge van de uitbating van de groeve, maar daarnaast kan in een tussentijds of later stadium als gevolg van extreme factoren ook grondwatervervuiling optreden. De grondwaterkwetsbaarheidskaart geeft de risicograad van verontreiniging van het grondwater in de bovenste waterlaag door stoffen die van op de bodem in de grond dringen. Deze kwetsbaarheid wordt bepaald door een combinatie van drie factoren namelijk de watervoerende laag, de deklaag en de dikte van de onverzadigde zone. Aangezien tijdens de ontginning een aantal van deze variabelen worden gewijzigd, zal de grondwaterkwetsbaarheid mogelijk ook wijzigen. Mogelijke wijzigingen van de grondwaterkwetsbaarheid dient onderzocht te worden.
- Tabel 10-2 en 10-3 worden bij voorkeur geïntegreerd.

- ***Met betrekking tot de discipline ‘oppervlaktewater’:***
 - Er zal onderzocht worden naar waar het weg te pompen water wordt afgevoerd worden. Er zal aangegeven worden of dit hemelwater of grondwater betreft. Eventueel opgepompt grondwater mag niet naar de riolering afgevoerd worden. Dit water wordt weggepompt naar een tijdelijke gracht. De pompinstallatie wordt enkel in de winter gedurende maximaal 1 maand in gebruik genomen⁷. Op de inrichting is geen actieve grondwaterwinning aanwezig.
 - Een waterbalans van alle gebruikte en af te voeren water dient opgenomen te worden.
 - De kennisgeving maakt melding dat alle afvalwaterstromen worden aangesloten op de plaatselijke riolering die naar de RWZI leidt. Normaal gezien vinden er dus geen lozingen rechtstreeks in oppervlaktewater plaats volgens de kennisgeving. Er zal nagegaan worden of deze bewering correct is⁸.
 - Het akkoord van de initiatiefnemer speelt geen rol bij het bepalen van de noodzaak van metingen (zoals vermeldt op p. 53 van de kennisgeving). Deze zin dient geherformuleerd te worden.

- ***Met betrekking tot de discipline ‘geluid en trillingen’:***
 - De meetpunten dienen op een kaart aangeduid te worden. De keuze van meetpunten zal gemotiveerd worden. Er zal aangegeven worden of er een evaluatiepunt in functie van fauna en flora noodzakelijk is. De noodzakelijke gegevens ter beoordeling van geluidseffecten op fauna zullen doorgegeven worden aan de deskundige fauna en flora.
 - Er zal door de deskundige geluid nagekeken worden of het een bestaande of een nieuwe inrichting betreft.
 - De breker zal ook opgenomen worden in de geluidsstudie. Momenteel ligt er rond de breker een berm om geluidshinder te beperken. Er kan nagegaan worden of deze noodzakelijk is.
 - Via contourberekeningen dient aangetoond te worden in welke zone er hinder kan verwacht worden.
 - Mogelijk trillingshinder (van o.a. vrachtwagens) dient geëvalueerd te worden. Hierbij kan de staat van de weg en de afstand van de woningen tot de weg een rol spelen.
 - Ook de geluidsimpact van het transport zal beoordeeld worden.

- ***Met betrekking tot de discipline ‘fauna en flora’:***
 - Voor de bepaling van de referentiesituatie wordt de zone bestudeerd waarin effecten te verwachten zijn. Hierbij is het van belang dat erop toegezien wordt dat dit overeenstemt met de invloedzone van de abiotische disciplines.
 - Kwetsbare gebieden zoals Habitat-, Vogelrichtlijn- en VEN-gebieden in de omgeving moeten besproken worden.
 - Inzake de mogelijke effecten op het habitatrichtlijngebied is de opname van een grondige uitgewerkte passende beoordeling in het MER onontbeerlijk. Hierin dient nagegaan te worden of de ontginning geen significante negatieve gevolgen heeft

⁷ Op de vergadering werd aangegeven dat het wegpompen van water geen aanleiding geeft tot problemen. De TOP gaf daarentegen in het verleden wel aanleiding tot waterproblemen waardoor er een bufferbekken is aangelegd ter hoogte van de Aardebrug.

⁸ Er zou huishoudelijk afvalwater geloosd worden en bedrijfsafvalwater afkomstig van de wasplaats voor autovoertuigen en de TOP. Het afvalwater zou niet aansluiten op een RWZI en er zou rechtstreeks geloosd worden in het oppervlaktewater (ingebuisde gracht op privéterrein die aan de Aardebrug uitkomt in een open gracht).

- voor de habitats en soorten waarvoor de speciale beschermingszone werd aangewezen.
- Het projectgebied (zie eerder) en de zone waar eventueel bufferzones worden voorzien zullen duidelijk weergegeven worden. Dit is van cruciaal belang om mogelijke effecten op de nabije natuurwaarden in en buiten het habitatrictlijngebied te kunnen nagaan. De ontginning mag dan ook geen negatieve kwalitatieve of kwantitatieve effecten generen voor de aangrenzende bossen ten noorden van de ontginning.
 - De effecten op grondwaterkwaliteit- en kwaliteit worden onderzocht (zie eerder), evenals de daaruit te verwachte indirecte effecten op fauna en flora.
- ***Met betrekking tot de discipline ‘landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie’:***
 - Positieve en negatieve landschapselementen op meso- en/of microschaal dienen in kaart gebracht te worden.
 - Er dient voldoende aandacht besteed te worden aan de fasering (zowel ruimtelijk als in tijd) van de ontginningsactiviteiten. Meer specifiek kan het vastleggen van de exploitatierichtingen en bijhorende ontginningsfronten bepalend zijn voor de duurtijd van visueel-ruimtelijke effecten.
 - Milderende maatregelen kunnen betrekking hebben op het behoud van de erfgoedwaarden of indien behoud niet haalbaar is het voorkomen van een ongeregistreerde vernieling.
 - ***Met betrekking tot de discipline ‘lucht’:***
 - De nodige aandacht dient besteed te worden aan diffuse emissies van fijn stof bij overslag en transportactiviteiten.
 - Indien relevant dient de impact van luchtverontreiniging tgv. mobiliteit besproken te worden.
 - Indien het toepassen van een significantiekader voor een niet sleuteldiscipline noodzakelijk is, zal dit uit het richtlijnenboek ‘Lucht’ gebruikt worden. De afwijking beschreven in de kennisgeving is niet sectorspecifiek en wordt niet aanvaard. Er is geen reden om de grenzen 1-3-5 % te wijzigen naar 1-5-10 %.
 - ***Met betrekking tot de discipline ‘mens’:***
 - Binnen de disciplines mens zal rekening gehouden worden met twee deeldomeinen: enerzijds het deeldomein sociaalorganisatorische aspecten (vb. mobiliteit, ruimtelijke aspecten), anderzijds het deeldomein toxicologie en psychosomatische aspecten (waaronder o.a. hinder).
 - Het studiegebied wordt afgebakend, niet enkel gebaseerd op de zone waar een significante verhoging van het omgevingsgeluid te verwachten valt, maar ook gebaseerd op de zone waar verkeershinder verwacht wordt, waar een effect op landbouw mogelijk is of een invloed mogelijk is op het recreatief verkeer (wandelen fietsroutes).
 - De landbouwactiviteit in het studiegebied wordt beschreven.
 - De ligging van woningen dient aangegeven te worden.
 - De verkeershinder voor omwonenden, zwakke weggebruikers, recreatie, agrarische activiteiten tijdens uitvoering van ontginning, opvulling en nabestemming dient besproken te worden (aantal vrachtwagens en hun traject).
 - De gebruikte wegen dienen aangeduid te worden en de belasting van de wegen dient beschreven te worden, alsook de geschiktheid van de wegen en wegdekbevuilding (stof- en slijkhinder). Er zal nagedacht worden over alternatieve transportroutes (zie eerder).

- De veiligheidsrisico's dienen besproken te worden.
- Gevolgen voor menselijke gezondheid dienen onderzocht te worden (onder meer stofhinder, geluidsoverlast, ...).
- Een klachtenhistoriek zal opgenomen worden en de getroffen maatregelen om deze op te lossen zullen beschreven worden.

7. Vergelijking van de alternatieven

(art.4.3.7.§ 1,2°, e van het MER/VR-decreet)

De alternatieven zoals voorgesteld in het MER zullen op een objectieve manier worden afgewogen. De methodologie ter vergelijking van de verschillende alternatieven zal beschreven worden.

Als aan de hand van de resultaten van de projectoptimalisatie en effectenonderzoek de noodzaak blijkt om bijkomende alternatieven te onderzoeken, moet dit in het MER ook gebeuren.

8. Leemten in de kennis

art.4.3.7.§ 1,4°

Het MER zal hier de leemten in de kennis vermelden die tijdens het uitvoeren van het onderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen opgedeeld worden in leemten m.b.t. het project, m.b.t. de inventarisatie en aangaande methode en inzicht. Het MER zal eveneens aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken naar de besluitvorming.

9. Monitoring en evaluatie

art.4.3.7.§ 1,2°, d

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn, bijvoorbeeld in de vergunningverlening of om een leemte in de kennis op te vullen.

10. Integratie en eindsynthese

art.4.3.7.§ 1,2°, e

In een afzonderlijk deel zal het MER een disciplineoverschrijdende, leesbare samenvatting geven van de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen milderen.

De 'elementen en informatie ten behoeve van het uitvoeren van de watertoets'⁹ uit het Decreet Integraal Waterbeleid en de passende beoordeling uit het Natuurdecreet dienen in een afzonderlijk hoofdstuk samengevat te worden (voor verdere informatie hieromtrent zie betreffende disciplinespecifieke richtlijnenboeken).

⁹ De percelen die deel uitmaken van het MER zijn volgens de watertoetskaarten niet overstromingsgevoelig, infiltratiegevoelig en matig gevoelig voor grondwaterstroming. Mogelijke schadelijke effecten op het watersysteem zouden kunnen ontstaan als gevolg van verandering in afvoer van oppervlaktewater, structuurverandering van waterlopen, infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van oppervlaktewater en grondwater en wijziging van grondwaterstroming.

Tevens zal men in deze synthese aangeven of het project een voor het milieu haalbaar project is of welke maatregelen nodig zijn om het project haalbaar te maken.

11. Tewerkstelling, investering en gebruikte materialen

art.4.3.7.§ 5,3°

In dit hoofdstuk geeft het MER aan welke de verwachte tewerkstellings- en investeringseffecten zijn van de voorgenomen activiteit.

In dit hoofdstuk zal tevens worden aangegeven welke materialen (aard en hoeveelheid) er voor dit project zullen worden gebruikt, voor zover dit nog niet beschreven werd bij de projectbeschrijving.

12. Niet-technische samenvatting

art.4.3.7.§ 1,5°

De niet-technische samenvatting vormt een afzonderlijk leesbaar deel van het MER dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer. Figuren, kaarten of tekeningen dienen ter ondersteuning van de tekst in deze samenvatting te zijn opgenomen.

13. Team van erkende deskundigen

Het team van erkende deskundigen zoals het in de kennisgeving wordt voorgesteld, wordt door de Dienst Mer aanvaard.

Brussel, 6 januari 2009

Paul Van Snick
Algemeen directeur
Afdelingshoofd AMNEB

Bijlagen

Bijlage 1:

Lijst van inspraakreacties tijdens de terinzagelegging bij de Gemeente Lubbeek:

Er zijn geen inspraakreacties ingediend.

Bijlage 2:

Met de reacties van de volgende aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen is rekening gehouden in deze richtlijnen:

- VMM, Afdeling Operationeel Waterbeheer (Bram Vogels)
- ALBON – Dienst Land en Bodembescherming (Johan De Smet)
- ALBON – Dienst Natuurlijke Rijkdommen (Jean-Paul Van Liefveringe – Guido Eggermont)
- Gemeente Lubbeek (Bruno Van Horenbeek)
- RWO – Ruimtelijke Planning (Luc Moors)
- ANB (Sara Heerinckx)
- OVAM (Natalie Hoffman)
- Afdeling Milieuvergunningen (Stefaan Hanssens)

Administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die hebben laten weten geen opmerkingen te hebben op de inhoudsafbakening en methodologie:

- LNE, Dienst Lucht en Klimaat (Steven Lauwereins)
- Provincie Vlaams-Brabant (An De Wit)
- VMM – Afdeling Ecologisch Toezicht (Berthold Meers)
- Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed – Vlaams Brabant (Els Patrouille)

Bijlage 3:

Lijst van de aangeschreven administraties, overheidsinstellingen en openbare besturen die niet reageerden (zij zullen dan ook geen ontwerpтекst ontvangen tenzij zij de Dienst Mer hierom verzoeken):

- Ruimtelijke Ordening
- Dienst Hinder en Risicobeheer

Op basis van bovenstaande lijst wordt gevraagd **13 exemplaren** van de ontwerpтекst van het MER toe te sturen.